

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ОБЩОИКОНОМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА "ИКОНОМИЧЕСКА СОЦИОЛОГИЯ"

УТВЪРЖДАВАМ.....
Заместник-ректор по обучението в
ОКС "бакалавър" и продължаващо
обучение
/доц.д-р Миланка Славова/

ИЗПИТНА ПРОГРАМА
за държавен изпит
на специалност „Социология”
бакалавърска степен

- 1. Възникване и обособяване на социологията като наука.** Социално-исторически и теоретически предпоставки за възникването на социологията. Обособяване на социологията като самостоятелна наука.
- 2. Предмет и структура на социологията.** Теоретична и приложна социология. Микро, мезо и макро-равнище на социологическата теория и методология. Дисциплинарна структура на социологията. Множественост на социологическите парадигми.
- 3. Социологическа програма на позитивизма.** Социологията като фундаментална наука (О.Конт). Система на обществото: социална статика и динамика. Еволюционистката социология (Х.Спенсър). Закони на обществената еволюция и типология на обществата.
- 4. Марксистката парадигма в социологията.** Материалистическо обяснение на историята. Обществено-икономически формации. Социално-класови структури, класова борба, революция. Марксовата теория за капитала и капиталистическия начин на производство.
- 5. Френската социологическа школа (Е. Дюркем).** Специфичният предмет на социологията („социалният факт“, „колективното съзнание“). Правилата на социологическия метод. Механична и органична солидарност. Аномия. Дуализмът на човешката природа.
- 6. Основни принципи на разбиращата социология (М. Вебер).** Типология на социалното действие. Типове легитимно господство. Формална и материална рационалност. “Протестантската етика и духът на капитализма”. Социалното неравенство: класа, статус, партия.
- 7. Общност и общество (Ф. Тьонис).** Съдържание и форма на социалния живот (Г.Зимел). Социални типове. Социалните общности. Генезис, същност и класификация на общностите при гражданско общество – новите общности на постмодерността.

8. Структурно-функционалистка парадигма. Структура на социалното действие (Т. Парсънс). Социалната система. Функционални императиви. Социални позиции и роли. Социализация и социален контрол. Социологическите теории със “среден обseg” (Р. Мъртън). Явни и латентни функции и дисфункции на социалната система.

9. Социален бихевиоризъм и символен интеракционизъм. Социалното взаимодействие и символните посредници (Дж. Х. Мийд). Структурата на Аз-а и процесът на личностно самоопределение. Еволюцията на символния интеракционизъм (Х. Блумър). Теории на социалната размяна (Дж. Хоуманс, П. Блау).

10. Феноменологическата критика на позитивизма. Феноменологическа трансформация на социологията (А. Шютц). Всекидневието като върховна социална реалност. Структури на жизнения свят. Етнометодологическата перспектива (Х. Гарфинкъл).

11. Теории за индустриалното, постиндустриалното и глобализираното общество. Стадии на икономическия растеж (У. Ростоу). Концепция за постиндустриалното общество (Д. Бел). Три вълни на човешката цивилизация (А. Тофлър). Постмодерност и „краят на историята” (Фр. Фукуяма). Глобализация и антиглобализъм.

12. Социологията в България. Възникване и развитие на българската социология през ХХ век. Български социологически институции и университетски катедри по социология. Съвременна социология в България.

13. Обществени институции. Институционална система на обществото – икономически, политически, граждански институции. Докапиталистическа еволюция на обществените институционални системи. Обществени институции на капитализма. Институционални трансформации в постсоциалистическите общества. Институции на Европейския съюз.

14. Организацията като обществен феномен. Бюрократичната организация. Организационна култура. Организационна промяна. Фирмена култура и бизнес етикет. Формална и неформална структура на организацията. Организациите като мрежи.

15. Обществено неравенство и социалната стратификация. Социална диференциация, разслояване и поляризация. Концепции за стратификацията. Социално-икономически и професионално-съсловен стратификационни модели. Класи, касти, съсловия, социални слоеве - измерване и описание.

16. Социална мобилност. Вертикална и хоризонтална мобилност. Междупоколенчески отношения и мобилност – приемственост и ейджизъм. Професионална и трудова мобилност. Икономическа емиграция и имиграция.

17. Общество, икономика и пазар. Икономиката като структурен елемент на обществото. Пазарът като институция за регулиране на размяна. Пазарни правила. Пазарни актьори и пазарно поведение. Пазарни структури – съвършена конкуренция, олигопол, монопол.

18. Икономическа и социална политика. Модели на икономическа и социална политика – либерален, социално-пазарен, егалитарен. Специфични функции и цели на общности на социалната политика. Социални инвестиции на бизнеса. Социално предприемачество.

19. Социален капитал. Социални мрежи и неформални договори в икономиката. Социален капитал и мрежи.

20. Социологическа същност на труда. Разделение, специализация, кооперация на труда. Безработица – причини, форми, социални последици. Труд и жизнен цикъл. Реализация и самореализация чрез труда и професията. Модели за личностно и кариерно развитие.

21. Култура и общество. Елементи на културата – език, ценности, норми, санкции. Нациите и културните различия. Културна интеграция и мултикултурализъм. Икономическа култура и модернизация на обществото. Икономическата култура като социална трансмисия.

22. Етнос, народ и нация като етносоциологическа категория. Методи за интерпретация на етносоциологическите явления.

23. Власт, господство, политика. Политиката като предмет на социологията. Възникване, същност и развитие на държавата. Представителна демокрация и политически партии. Власт и лидерство, харизма и обществен популизъм. Политика, икономика и идеология.

24. Същност и видове комуникация. Основни модели на комуникацията. Комуникацията като обществена потребност и средство за задоволяване на потребности. Комуникацията в системата на обществото. Социология на комуникациите в българската социологическа школа.

25. Девиантност и престъпност. Социална дезорганизация и аномия. Диференциална асоциация и социално научаване. Теории за етиктирането и субкултурите. Конфликтни теории. Корпоративна и организирана престъпност. Социален контрол.

26. Малката социална група като социално-психологически феномен. Определение. Видове групи. Граници, развитие, структура на групата. Взаимодействието личност-група. Отношения между личностите в групата, междуличностен избор. Лидерство и ръководство. Социално-психологически климат в групата.

27. Скрита икономика. Видове, обхват, икономическа и политическа значимост. Домашна, недекларирана („сива“) и криминална („черна“) икономика – сфери, форми и мащаби на разпространение. Методи за изследване и измерване на скритата икономика.

28. Емпирично социологическо изследване (ЕСИ). Видове ЕСИ и основни сфери на приложение. Програма на ЕСИ. Теоретичен модел на ЕСИ. Операционализация, видове скали и процедури за тяхното конструиране. Въпросник – същност и роля. Типове въпроси.

29. Количествени и качествени методи. Сравнителни предимства и недостатъци, условия за ефективно приложение. Достоверност на информацията, избор на методика на регистрацията и комбиниране на методики.

30. Анализ и социологическа интерпретация на данни. Структура и съдържание на изследователския доклад. Мониторинг и оценка на обществени процеси и политики. Международни сравнителни изследвания, индекси и индикатори. Социално прогнозиране.

Основна литература:

1. Бурдийо, П., 2005. Практическият усет. София: Фигура
2. Гидънс, А. 2003. Социология. София: "Прозорец".
3. Елиас, Н. 1999. Що е социология? София: Издателство „ЛИК“.
4. Извори на социологията, 1998. Съставител: Г. Фотев, Ст. Загора: Издателство „Тракия“
5. Икономика и социология. Антология. 1999. Съставител: Т. Чавдарова, София: Издателство „Лик“.
6. Икономическа социология. 2017. Ред.: Колев, Бл. и А. Нончев. София: Издателски комплекс - УНСС.
7. Лепенис, В. (съст.) 2004. История на социологията. т. 1-4. София: ИК „Калиопа“.
8. Научни трудове на УНСС, 2015, издание по случай 40 години от създаването на катедра икономическа социология, т. 2 и 3, изд. на УНСС
9. Съркова, Св. и кол. 2014. Социалните емпирични изследвания. Методологически аспекти. София: Академично издателство „Проф. М. Дринов“
10. Фотев, Г. 1993. История на социологията. т. 1 и 2. София: УИ „Св. Климент Охридски“.

Допълнителна литература:

1. Андерсън, 1998. Въобразените общности. София. Изд. "Критика и хуманизъм"
2. Атанасов, Ат. и колектив. 2004. Емпиричното социологическо изследване на социалната действителност: подходи, методи организация, проблеми и нови решения. София: Акад. изд. „Проф. М. Дринов“.
3. Бауман, З. 1999. Глобализацията. Последниците за човека. София: ЛИК.
4. Бек, У. 2013. Рисковото общество. София: „Критика и хуманизъм“
5. Бел, Д. 1994. Културните противоречия на капитализма. София: Изд. "Народна култура"
6. Бунджулов, А. 1995. Хетеротопии. София, Изд. "Критика и хуманизъм"
7. Бъргър, П. 1998. Капиталистическата революция. София: Лик.
8. Бъргър, П. 1998. Покана за социология. София: Лик.
9. Вебер, М. 2003. Протестантската етика и духът на капитализма. София: Изд. Просвета.
10. Дарендорф, Р. 1998. Модерният социален конфликт. София: Златорогъ.
11. Дюверже, М. 1999. Социология на политиката. София: Кама.
12. Дюркем, Е. 2002. За разделението на обществения труд. София: изд. СОНМ.
13. Дюркем, Е. 1999. Самоубийството., София: Женифер-Хикс.
14. Елиас, Н. 2001. Относно процеса на цивилизацията, т. I и II. София.
15. Зимел, Г. 2002. Социология. Изследвания върху формите на обобществяване. Велико Търново: ПИК
16. Зимел, Г. 2014. Фрагментарният характер на живота. София: ИК „Критика и хуманизъм“
17. Кастелс, Мануел. Възходът на мрежовото общество. С.: ИК „Лик“, 2004.
18. Колев, Бл. 2002. Икономическа култура. София: Университетско издателство „Стопанство“.
19. Малиновски, Б., 2005. Научна теория за културата, изд. Изток-Запад

20. Мирчев, М. 2007. Текстове 2, Покана за социология. 2-ро доп. изд. София: ИК “М-8-М”
21. Михайлова, К. 2016. Медиа Общество. Социология на медиите и масовите комуникации. София: Издателски комплекс – УНСС.
22. Найденов, Г., Р.Велева, 2011., „Публична власт и политика, София, изд. “Тракия М”, С.
23. Нончев А. 2009. Публично-частни квази пазари, София: Университетско издателство “Стопанство”
24. Никова, Д. 2012, Социално общуване. Социално взаимодействие. Социометрия. София, Издателски комплекс - УНСС.
25. Пачев, Т. и Бл. Колев (ред.). 2007. Икономическа социология. София: Университетско издателство “Стопанство”
26. Ракаджийска, Т., М. Христова и Д. Сивков. 2017. Социален капитал. София: Издателски комплекс – УНСС.
27. Стоилова, В, 2012. Играта на пазарна размяна, Университетски издателски комплекс, УНСС, С.
28. Стоянов, А. 2016. Социална диференциация, стратификация и статусни йерархии. София: Издателски комплекс – УНСС
29. Стоянова, М. 2014. Конфликтите през призмата на социологията. София: Университетско издателство “Стопанство”
30. Тилкиджиев, Н. и Л. Димова (съст.). 2010, Благополучие и доверие: България в Европа. София: Изток-Запад.
31. Тилкиджиев, Н. 2002. Средна класа и социална стратификация. София: ЛИК.
32. Тодорова, Е. 2012. Поглед към социология на модерното общество. София: Издателство „Стопанство”.
33. Тодорова, С. и др. 1996. Социология на труда. Пловдив.
34. Тофлър, А. 1991. Третата вълна. София: Изд. къща „Яворов”
35. Тьонис, Ф. 1998. Общност и общество. В: Извори на социологията. Съст. Г. Фотев. Ст. Загора: Тракия
36. Фотев, Г. (съст.) 2005. Социология на отклоняващото се поведение. София: Просвета.
37. Фуко, М. 1998. Надзор и наказание. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски”.
38. Фукуяма, Ф. 1997. Доверието. Новите основи на световния просперитет. София: Изд. Рива
39. Хабермас, Ю. 1995. Структурни изменения на публичността. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски”.
40. Хаджийски, И. 2002. Бит и душевност на нашия народ. София: „ЛИК издания”.
41. Хобсбом, Е. 1996. Нации и национализъм от 1780 до днес. София: изд. Обсидиан
42. Хофстеде, Х. 2001. Култура и организации. София, Класика и стил.
43. Хънтингтън, С. 1999. Сблъсъкът на цивилизацията и преобразуването на световния ред. София
44. Чавдарова, Т. 2016. Нова икономическа социология. София: Изток-запад.

2017 г.

Р-л катедра :.....
/ доц.д-р Андрей Нончев/